

Dragoș Ghițulete

Despre iubire și (alte) ispite

povestiri

POLIROM
2020

Cuprins

Nunta	5
Streif	17
Despre iubire și (alte) ispite.....	29
Ziua de naștere a lui Ian.....	46
<i>You're next</i>	51
Lombalgie.....	66
Călătorii	71
<i>Backstage</i>	76
Mai mult Frosby decât <i>frisbee</i> ?	99
Dogville	101
<i>Tsundoku</i>	112
113.....	126
Clovnul	132
Întâlnirea	142
Radek.....	156
Eșarfa	168
Dean.....	186

Colecția „Ego. Proză“ este coordonată de Lucian Dan Teodorovici.

© 2020 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © iStockphoto.com/momcilog

Foto autor: © Andrei Păcuraru

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1,

et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

GHIȚULETE, DRAGOȘ

Despre iubire și (alte) ispite / Dragoș Ghițulete. – Iași: Polirom, 2020

ISBN 978-973-46-8153-2

821.135.1

Printed in ROMANIA

Ce obosiți sunt și Simona, și Potze. Mă uit la ei și încerc să-mi dau seama ce gândesc despre mine. Simona pare mai mult îngrijorată, iar Potze, da, pe Potze nu l-am văzut niciodată așa abătut.

— Era să ne-o faci, băi Antoine. Adică tocmai ce adie ceva vânt de libertate și pe la noi și tu vrei să dai bir cu fugiții.

Potze mă mângâie pe cap. Simona se ridică și se apropie de mine.

— Of, măi Antoine. Ce te-o fi apucat? Crezi că ești singurul care... Potze îi face semn să tacă.

— La ce nebunie e acum în țară, nu cred că mai interesează pe nimeni ce-a făcut sau ce n-a făcut Antoine. Se întâmplă niște lucruri, băi băiete... Să treacă Anu' Nou, cum o mai trece și el, și să ne întoarcem la teatru. Sunt multe de făcut acolo. Tu ești mic copil, Antoine. O să se afle cândva, dacă o să aibă cineva interesu', o să se afle cât rău s-a făcut acolo. De către oameni de la care nici nu te-ai fi așteptat. Fă-te tu bine, Antoine, și să ne apucăm de lucru. „Cabinetu' 1“ ne așteaptă pe scenă.

De trei zile n-am mai ieșit din casă. Stau ca năucu' și mă uit la televizor. Am o stare de greață continuă. Nu-mi vine să cred ce văd.

Am așteptat atât să se întâmple, dar acum parcă am mâncat maioneză stricată. În puținele momente când nu casc ochii la televizor, mă joc cu Teo și încerc să-i explic ce se întâmplă în România și ce înseamnă că Ceaușescu nu mai e. El tot crede că am fost împușcat de teroriști. E foarte mândru că unchiul lui e erou, deși într-o seară, la finalul unui telejurnal, Mihăiță, cel cu care am stat în salon la spital, îi spunea unui reporter de televiziune că stătuse la spital cu un tânăr care se împușcase din dragoste. Teo se culcase. În următoarele zile am primit însă acasă tot

felul de vizite. Prima, o fată de vreo douăzeci și cinci de ani, voia neapărat să-i povestesc despre eșecul în amor. Fusese părăsită de iubitul ei, care imediat după deschiderea granițelor plecase în Franța.

— El a mai încercat o dată să plece, în '88. A vrut să treacă granița la sârbi, dar l-au prins și l-au bătut rău. A făcut și câteva luni de închisoare. După ce l-au eliberat a început să-și facă tot felul de planuri să scape de aici. Începuse să-și construiască o plută, zicea că o să treacă Dunărea. Iar când a văzut că a venit revoluția, a fost sigur că o să reușească. A trecut tot ilegal, că nu avea pașaport, dar nu l-au mai prins. Zicea să merg cu el. Eu nu vreau să plec, mai ales acu' că suntem liberi.

— Și de ce ai venit la mine?

E frumoasă. Are o privire de căprioară speriată.

— Să-ți spun că te admir. Eu n-am avut curajul să mă sinucid după ce m-a părăsit. Înțeleg de la televizor că tu ai încercat s-o faci după ce te-a părăsit iubita sau a murit la revoluție. Aici nu mai țin minte.

— Măi fato, nici nu m-a părăsit iubita și nici n-a murit la revoluție. Am avut un cu totul alt motiv s-o fac.

— Pot să mai trec pe la tine? Uite, dacă vrei, pot să te ajut prin casă. Poate că atunci când te faci bine ieșim împreună. Ce zici?

N-am dat niciun răspuns. M-am uitat la ea cum închide ușa. N-au trecut două ore și Simona îmi spune că mă caută cineva. Un domn pe la vreo patruzeci de ani. Semăna puțin cu Potze.

— Stimate domn, în sfârșit domn, și nu tovarăș, tot respectul care vi se cuvine. Ați încercat să faceți un gest minunat. Un protest simplu la adresa vieții. Ați ales să vă luați viața chiar atunci când puteați alege să trăiți liber. Magnific. Sartrean, aș spune, un condamnat la libertate

alege să moară. Și nu cred că un om care vrea să-și ia viața trebuie să aibă neapărat un motiv. Eu n-am făcut-o, numai că nu știu de ce n-am făcut-o.

Nu-l mai ascultam. Nici nu știu când a ieșit pe ușă. Am rugat-o pe Simona să nu mai deschidă. A făcut-o a doua zi dimineață, când bătăile în ușă s-au intensificat.

— Ce-aveți, băi oameni buni, ce-ai pățit, mă Antoine? Nu mai ieși din casă, nu mai răspunzi la telefon.

Potze intră în cameră, se așază pe un scaun și o întreabă pe Simona dacă poate să-i facă o cafea.

— Și dacă dai și o tărie, Antoine, cu atât mai bine.

Mă ridic din pat, revin în cameră cu două pahare și o sticlă pe care le țin cu greu în mâna dreaptă. Stânga încă nu s-a refăcut. Potze e nebărbierit, cu părul zburlit, arată de parcă ar sta treaz de trei zile.

— Ce s-a întâmplat? îl întreb, nu arăți prea bine.

— Avem de vorbit, Antoine.

E foarte serios. Abia acum văd că are o panglică neagră prinsă cu un ac de siguranță pe pulover.

— Ce s-a întâmplat?

— A murit Crăciun. S-a împușcat pe 22 seara. Uite, și văd că aici schițează un zâmbet, lui i-a ieșit. Da, poate te întrebi de ce port doliu. Crăciun era fratele meu, Antoine. Securistu' de Crăciun era frate-miu.

Îl iau pe după umăr și îl sărut pe cap. Potze plânge, încet, fără să suspine.

— Când ne întrebam noi atunci, de ziua Ioanei, unde e Crăciun, el era la Timișoara. A plecat pe 15 dimineața din București. S-a întors pe 19. L-am văzut seara. Era abătut și nu voia să-mi spună ce s-a întâmplat acolo. Ne-am îmbătat, l-am tras de limbă, a mormăit ceva din care am înțeles doar că peste o zi sau două o să înceapă și la București. E sfârșitu' meu, Potze, gata. Nu-i părea

rău că o să pice Ceaușescu, mi-a zis că deja știe că s-a terminat. Era convins că în câteva zile o să înceapă nebunia la București. Nici nu știa câtă dreptate avea. Îi părea parcă puțin rău că apucase pe drumul ăsta. Da', zice el, dacă amândoi, mă Potze, am fi fost de aceeași parte a baricadei, n-am fi rezistat. Ne-ar fi umflat ăștia repede. Așa că mai bine, îmi spune, mai bine așa. Nu mă așteptam s-o facă. Știam că e un om destul de tare, că o să aibă puterea să se adapteze. A rămas că o să ne vedem pe 23. Cu o seară înainte însă a făcut-o. La nebunia care era pe străzile Bucureștiului, nimeni n-a auzit focul de armă. L-am găsit eu ziua următoare. N-a venit la întâlnire, am crezut că a pățit ceva cu nebunia din Piața Universității. M-am dus direct la el acasă, am și eu o cheie de-acolo, și l-am găsit. Avea capul sfărâmat. A făcut-o, Antoine. A tras la Timișoara. Crăciun a tras în demonstranți. Am găsit o hârtie pe care a lăsat-o pe masă. Era pentru mine, știa că o să vin și o să-l caut acasă. A premeditat totul. N-a venit la întâlnire, a scos cheia din ușă, a scris biletul și a făcut-o. Era convins că eu sunt cel care o să intre în casă primul. L-am iubit. Când a ales, l-am întrebat dacă știe ce face. Atât. Mi-a spus că vrea să trăiască bine.

— Nu e vina ta.

— Nu, dar aș fi putut să insist. Să nu meargă în direcția aia. Nu spun că eu sunt ăla curatul, care n-a făcut nimic rău. Că nu mă simt pătat de ceea ce a fost. Am și eu destule să-mi reproșez. Crezi că mie mi-a fost ușor să știu ce face? Să stau cu tine la masă și să mă uit în ochii tăi și să zâmbesc? De când n-am mai zâmbit, Antoine?

— Simți că s-a schimbat ceva, că se poate schimba ceva, mai bine zis?

Am pus întrebarea cât se poate de serios. Simona s-a oprit în mijlocul camerei și a strâmbat din nas. S-a așezat pe un scaun lângă Potze.

— Da, Antoine, s-a schimbat. N-o să mă mai feresc acum de nimic.

E ultima zi a anului. Potze mă anunță că o să vină la noi. Că n-are unde să meargă. Simona se pregătește de zor. Eu nu am niciun chef să particip la petrecerea asta de sfârșit de an. Tot construiesc în minte scenarii. Dacă am eșuat cu pistolul, există și alte modalități de a pune punct. N-a mai venit nimeni care să mă întrebe și să mă laude că am vrut să-mi iau viața. Pe 31 la prânz, o bătaie în ușă. Simona mă întreabă din priviri dacă să deschidă sau nu. Pe Potze îl așteptam spre seară, așa că nu știam cine ar putea fi. I-am făcut semn să deschidă. Nici dacă mi s-ar fi spus că urma să conduc România pentru următorii douăzeci de ani nu m-aș fi mirat așa tare. În pragul ușii, Ioana. Cu un buchet de flori.

— Pot să intru? Știu că nu e frumos din partea mea să dau buzna neinvitată, dar mi-am zis că o să te bucuri, Antoine, să bei un vin bun.

E un buchet mare. La fel și plasa în care se află trei sticle de vin. Nu-mi vine să cred. Ioana e la ușa mea.

— Ei, se pare că ne-am revenit. Dacă nu m-ai invitat tu la restaurant, vin eu la tine. Neinvitată.

Aș fi luat-o în brațe. E atât de frumoasă. E îmbrăcată așa simplu. Fața îi strălucește, ochii îi sunt luminoși. M-am bâlbâit atunci când i-am luat plasa din mână.

— Nu, adică da, sigur. Intră, Ioana. Simona, am urlat, vino să ți-o prezint pe Ioana!

Am luat-o de mână și am pus-o aproape cu forța pe scaun. Am făcut și o mișcare greșită, mâna stângă aproape că mi-a paralizat, dar am scrâșnit din dinți.

— Potze mi-a spus unde stai. Sper să nu-l cerți pentru asta.

Dacă Potze ar fi fost lângă mine, l-aș fi luat în brațe și l-aș fi sărutat. Am făcut-o câteva ore mai târziu, când petrecerea era în toi.

— Ai pritocit-o, codoșule.

— Hai, băi zdreanță, l-a imitat Potze pe Crăciun.

Mi-au dat lacrimile. Știam ce făcuse omul ăsta, știam că a fost securist, dar știam acum și că fusese fratele lui Potze. Și mă ajutase, futu-i, mă ajutase cu Teo.

— Să bem, bă, să bem. Ei, păi nu așa ne fuse vorba, băi oameni buni. Trebuie să stăm până dimineața.

Potze apăruse pe la 10 seara. Era deja matol. Dar a fost ca un spiriduș cât a ținut petrecerea. A stat de vorbă cu toți. Le detalia schimbările prin care va trece România în următoarea perioadă, le spunea că trebuie să facem toți eforturi mari pentru a ajunge la nivelul Occidentului.

Îl ascultam atent. Ioana mă luase de mână. Îmi scosesem bandajul, mă durea. Dar nici că voiam să nu mă mai țină de mână. M-am schimonosit o dată când m-a strâns mai tare.

— Iartă-mă. Am uitat.

Și-a tras mâna foarte repede. Atunci am avut eu inițiativa. I-am luat mâna și i-am strâns-o.

— De ce?

Mă uit la Potze cum se scâlâmbăie. Vorbește mult și tare. E lumea teatrului. Lumea noastră. În afară de Simona și Ioana, toți suntem din lumea asta. Sau încercăm să fim din ea. E în mediul lui. Joacă, gesticulează. Are momente în care se oprește, apoi izbucnește iar. Nu, trebuie să înțelegem că ceea ce se întâmplă acum în România e crucial. Că, după cincizeci de ani de lagăr, în sfârșit avem ocazia să fim liberi.

— Întrebarea nu e de ce.

Am răspuns destul de dur. Ioana și-a tras mâna.